

Asia: VN/31820/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista

1 luku Työllistymissuunnitelma

1 § Työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman rakenne

Asetusluonnoksen 1§:ssä todetaan, että työllistymissuunnitelma ja sitä korvaava suunnitelma muodostuvat kartoituksesta ja toimintasuunnitelmasta. Kartoitus sisältää työnhakijan arvioidun palvelutarpeen ja yhteenvedon työnhakijan tilanteesta. Toimintasuunnitelmaan merkitään yhteenvedo työnhakijan tavoitteista sekä yksilöidyt sovitut toimet ja palvelut tavoitteen saavuttamiseksi, toimien ja palveluiden aikataulu sekä seurantatapa.

Käytännössä asetusluonnos tarkoittaa, että palvelutarpeen arviointi sisältyisi aina työllistymissuunnitelmaan. Monialaista tukea tarvitsevan työnhakijan työllistymisen edistäminen pohjautuu työnhakijan palvelutarpeeseen. Palvelutarpeen arvioimiseksi hänelle tehdään monialainen palvelutarpeen arviointi, jonka pohjalta laaditaan suunnitelma työnhakijan työllistymisen edistämiseksi. Olisi perusteltua, että monialainen palvelutarpeen arviointi ja sen pohjalta laadittava monialainen työllistymissuunnitelma tehdään erillisinä dokumentteina. Muutoin on olemassa vaara, että palvelutarpeen arviointi jää työnhakijan todellisiin palvelutarpeisiin nähden liian ohueksi pääpainon monialaisessa työllistymissuunnitelmassa ollessa toimintasuunnitelmassa.

Monille monialaista tukea työllistymisessään tarvitseville työnhakijoille tehdään monialaisen palvelutarvearvioinnin ohella sosiaalihuollon palvelutarpeen arvio. Heille voidaan tehdä myös useita erillisiä suunnitelmia. Palvelutarpeen arviointien ja suunnitelmien tekeminen eri järjestelmiin lisää myös päällekkäistä työtä, kun työntekijän täytyy tehdä kirjauksia sekä oman organisaationsa että työllistymisen monialaisen tuen asiakastietoaaineistoon. Mikäli kirjauksia eri järjestelmiin tekevät eri työntekijät, on vaarana, että työnhakijalle tehty erilliset palvelutarpeen arvioinnit ja suunnitelmat eivät ole yhteensovitettuja. Myös eri suunnitelmissa asetetut tavoitteet voivat olla keskenään ristiriitaisia tai asiakkaalle voidaan tarjota päällekkäisiä palveluja. Päällekkäisen työn välttämiseksi

tulee ministeriöiden yhteistyössä etsiä keinoja siihen, miten monialaista tukea tarvitsevalle työnhakijalle tehtävät palvelutarpeen arviointi ja suunnitelma voitaisiin siirtää järjestelmästä toiseen sen sijaan, että eri organisaatioissa tehdään erilliset palvelutarpeen arvioinnit ja suunnitelmat. Muut asiakkaille tehtävät arviot ja suunnitelmat ovat monialaista työllistymissuunnitelmaa täydentäviä.

2 § Työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman hyväksyminen ja arkistointi

On hyvä, että työnhakijalle annetaan asetuksessa useampia tapoja hyväksyä tehty suunnitelma.

5 Luku Työolosuhteiden järjestelytuki

9 § Työolosuhteiden järjestelytuella korvattavat kustannukset

Työolosuhteiden järjestelytuella tulisi olla nykyistä suurempi merkitys monialaista tukea tarvitsevan työnhakijan työllistymiseen. Monet työnantajat eivät kuitenkaan tunne työolosuhteiden järjestelytukea, minkä vuoksi järjestelytuen käyttö on vähäistä. Asiasta tiedottamista tulee tehostaa.

Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta

4 § mukaan neuvottelukunta asettaa toimikautensa ajaksi työllistymisen monialaiseen edistämiseen liittyvien asioiden käsittelemistä varten (yhdyspintajaosto) jaoston.

5 § Jaostojen kokoonpano

Neuvottelukunta päättää 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun jaoston kokoonpanosta sekä nimittää jaoston jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kuntia edustavan etujärjestön esityksestä. Neuvottelukunta päättää 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun jaoston kokoonpanosta sekä nimittää jaoston jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kehittämis- ja hallintokeskuksen esityksestä.

Ellei 1 momentissa toisin säädetä, neuvottelukunta päättää jaoston jäsenistä ja nimittää jaoston jäsenistä

puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan pääsihteerin esityksestä. Jaoston jäseneksi voidaan nimittää myös neuvottelukuntaan kuulumaton henkilö. Tällä jaoston jäsenellä on kokouksessa sama asema kuin muilla jaoston jäsenillä.

5 §:n mukaan jaostojen jäsenet ovat pääsääntöisesti neuvottelukunnan jäseniä. Jäseneksi voidaan nimittää myös neuvottelukuntaan kuulumaton henkilö. Työllistymisen monialaiseen edistämiseen liittyvien asioiden käsittelyä varten on olennaista, että jaostossa on mukana vahvaa monialaisen työn arjen- ja asiantuntemusta, huomioiden TYM:n ja Ohjaamon kaltaiset palvelut. Asetusluonnoksen sanamuoto ei tätä turvaa. Kokoonpanoa koskevassa pykälässä tulee olla maininta

myös jaoston tehtäväalueeseen liittyvän asiantuntemuksen huomioimisesta jaoston jäseniä nimettäessä.

Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Asetusluonnoksessa ei ole mainintaa kehittämis- ja hallintokeskuksen monialaisten palvelujen tuesta. Työllistymisen monialaisen tuen toimintamallin näkökulmasta olisi tärkeää, että asetuksessa määriteltäisiin, mikä on monialaisten palvelujen tuen rooli ja millaista tukea sen kautta on saatavissa. Onko sen kautta tarjolla esimerkiksi koulutusta jne. Monialaisen tuen tiimillä on myös keskeinen rooli välittää tietoa kentälle uudistuksista ja tukea monialaisen tuen toimintamalliin liittyvää valtakunnallista viestintää. Jotta asiakkaiden yhdenvertaisuus voidaan varmistaa, tarvitaan myös ohjeistusta monialaisten palveluiden toteutukseen, esimerkiksi asiakastyön yhtenevät asiakirjapohjat, ohjeistukset asiakkuuden aloittamiseen ja päättämiseen ja monialaisen tuen toimintamallin kansallinen arviointi. Tämä olisi tärkeä tehdä asetuksessa näkyväksi monialaisen tuen toimintamallin tehtävänä.

Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä

1 § Monialaisen tuen yhteistoimintamallin johtoryhmän asettaminen ja kokoonpano

Viiden vuoden toimikausi johtoryhmälle on positiivista, koska se mahdollistaa monialaiseen tukeen liittyvän asiantuntemuksen johtoryhmässä. Johtoryhmän kokoonpanoon asetus jättää tilaa paikalliselle harkinnalle esimerkiksi sen suhteen, kuinka monta edustajaa työllisyydenhoidon alueelta on johtoryhmässä. Johtoryhmässä on tärkeä olla riittävä monialainen substanssiosaaminen. Hyvinvointialueelta tulee olla sekä sosiaali- että terveyspalveluiden edustus. Johtoryhmässä tulee olla mukana myös niitä, keillä on mahdollisuus päättää asioista.

Asetusluonnoksesta ei käy ilmi, miten menetellään, mikäli useampi työllisyydenhoidon alue perustaa yhteisen johtoryhmän. Asetuksessa tuleekin olla kirjaus siitä, että mikäli useampi työvoimaviranomainen perustaa yhteisen johtoryhmän, tulee työviranomaisten sopia siitä, mikä työvoimaviranomainen asettaa johtoryhmän sekä johtoryhmän puheenjohtajan sekä sopii käytänteistä. Johtavan henkilön nimeämistä ei tule sitoa johtoryhmän toimikausiin.

2 § Johtoryhmän tehtävät

Valtakunnalliset tavoitteet johtoryhmän asettamien tavoitteiden pohjana antavat mahdollisuuksia valtakunnalliselle vertailulle. Mistään ei kuitenkaan käy ilmi, mikä taho asettaa nämä valtakunnalliset tavoitteet ja vastaa niiden seurannasta.

3 § Yhteistyösopimuksen sisältö

Hyvä, että resurssien riittävyys ja niiden tarkastaminen vuosittain nostetaan yhteistyösopimuksen sisällöissä esille. Näkemykset siitä, mikä on riittävä resurssi, voivat kuitenkin vaihdella suuresti. Tämän vuoksi tulisi antaa valtakunnallinen suositus siitä, mikä on riittävä resurssi huomioiden esimerkiksi resurssin suhteuttaminen asiakasmääriin ja asiakkaiden tarvitseman palveluiden määrä.

4§ Yhteistoimintamallin organisointia johtavan henkilön ja tämän varahenkilön nimeäminen ja tehtävät

Monialaisen tuen yhteistoimintamalli on pysyvää toimintaa. Kun myös johtavan henkilön tarve on jatkuva, ei johtavan henkilön työsuhteen määräaikaisuudelle (=johtoryhmän toimikausi) ole perustetta. Toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet lisääisivät tehtävän pitovoimaa, pitkäjänteisyyttä verkostojohtamisessa ja kehittämistyössä sekä niihin liittyvää osaamista. Johtavalle henkilön osalta on tarpeen huomioida myös riittävä työaika tehtävä hoitamiseen.

Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta

Ei lausuttavaa

Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista

Ei lausuttavaa

Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa

Etelä-Savon maakuntaliitto Kirjaamo
Etelä-Savon maakuntaliitto